

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200064
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123200064.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpený: RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490 proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154 právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28.02.2023 č. k. 16Csp/1/2023-44 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 500 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznáva.“
2. Vec právne posúdil podľa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3, 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.
3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.09.2019 č. k. 10Csp 19/2019-117 v právnej veci žalobcu Intrum Slovakia s.r.o. proti žalovanej A. B., o zaplatenie 1.604,37 eur, sa žalobkyňa úspešne domohla zamietnutia žaloby a žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 17.10.2019.
4. Žalobkyňa ako spotrebiteľka si v predmetnom konaní uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré si uplatnila vo veci 10Csp 19/2019 Okresného súdu Prešov. V uvedenom konaní zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v uplatnenom premlčanom nároku. Žalobkyňa musela v uvedenom konaní aktívne vystupovať, brániť sa a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospel k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže (i nemusí) zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.
5. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, súd poukázal, že žalobkyňa v konaní o zaplatenie 1.604,37 eur bola plne úspešná, a preto súd považoval za primeranú výšku finančného zadostučinenia

žalobkyňou požadovanú sumu 500 eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno ukracovať v tomto konaní žalobkyňu od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Naopak bol to žalovaný (v kontraktačnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobkyňa, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia v sume 500 eur považoval súd za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikať v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR. Výrok o trovách konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Žalobkyňa voči žalovanému nemá nárok na primerané finančné zadosťučinenie, nakoľko predpokladom priznania je úspešné uplatnenie porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľom. V prejednávanej veci podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti žalobkyňou nie je splnená, keďže si neuplatnila žiaden konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľa, napr. nárok na náhradu škody, prípadne nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z procesnej obrany žalovanej v spore o zaplatenie peňažnej pohľadávky vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10Csp 19/2019 je zrejmé, že žalovaná sa v tomto spore bránila oslabením práva vznesenou námietkou premlčania. Súd žalobu zamietol pre námietku premlčania, pričom dôvodom zamietnutia žaloby nebola nedôvodnosť uplatňovaného plnenia. Dlh z úverovej zmluvy splatený nebol a už len z toho dôvodu je daná premisa, že pohľadávka žalovaného v prejednávanom rozsahu existuje, avšak je vymáhateľne oslabená. Obrana žalobkyne spočívajúca vo vznesení námietky premlčania nepredstavuje úspešné uplatnenie porušenie práva spotrebiteľom v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta z. č. 250/2007 Z.z. Uplatnením premlčaného nároku žiadne práva žalobkyne v tomto spore ako spotrebiteľa porušené neboli, tým je nárok žalobkyne titulom zaplatenia finančného zadosťučinenia v celom rozsahu nedôvodný, a preto je potrebné žalobu žalobkyne zamietnuť. Odvolateľ namieta, že nebola splnená ani druhá podmienka na uplatnenie porušenia jeho práva na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, a preto sa nemohol dopustiť porušenia práv žalobkyne. Úverová zmluva, z ktorej nárok bol uplatnený v predmetnom spore bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou VÚB, a.s. ako veriteľom a žalobkyňou. Žalobkyňa nesvedčí aktívna legitímácia na uplatnenie nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu absencie aktívneho konania spotrebiteľa z titulu úspešného uplatnenia nároku z porušenia jej spotrebiteľských práv. Nakoľko u žalobkyne absentuje aktívna legitímácia na uplatnenie nároku titulom zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia a žiadne jej práva ako spotrebiteľa uplatnením premlčaného nároku porušené neboli, žalobkyňa tak voči žalovanému nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie.

7. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

8. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

9. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

10. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

11. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

13. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

16. Vo veci 10Csp 19/2019 Okresného súdu Prešov bola žaloba žalovaného v dôsledku procesnej obrany žalobkyne zamietnutá. Stalo sa tak preto, že žalobkyňa ako spotrebiteľka sa úspešne bránila a žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že žalovaný na súde uplatnil premlčaný nárok. Okrem toho žalobkyňa v základnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10Csp 19/2019 sa bránila aj tým, že úverová zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy 30.05.2014. Poukázala, že ročná úroková sadzba je v uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve vo výške 32 %, pričom priemerné úrokové miery z obdobných spotrebiteľských úverov, prezentované Národnou bankou Slovenska boli v auguste 2013 so splatnosťou od jedného do piatich rokov vo výške 11,55 % ročne. Z uvedeného je zrejmé, že úroková sadzba uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere presahuje priemer na trhu trojnásobne, čo

nezodpovedá zákonom vyžadovaného prístupu dodávateľa spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou a konaniu s dobrými mravmi. Z toho dôvodu považovala úverovú zmluvu v časti úrokov za neplatnú. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.09.2019 č. k. 10Csp 19/2019-117 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojho práva a povinnosti žalovaného, keď nebola zaviazaná k povinnosti zaplatiť mu pohľadávku vo výške 1.604,37 eur z dôvodu uplatneného premlčaného nároku, a preto súd žalobu zamietol bez toho, aby sa zaoberal ďalšími námietkami strán sporu uplatnenými v konaní.

17. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovaného, že nie je v predmetnom konaní pasívne vecne legitimovaný, k tomu odvolací súd uvádza, že skutočnosť, že žalovaný spotrebiteľskú zmluvu nekoncepoval, žalovaného ako nadobúdateľa pohľadávky vzhľadom na merito sporu neliberuje a nezabavuje zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností. Vychádzajúc z citovanej právnej normy ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, domáhať sa práva na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľ má voči porušiteľovi a od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Na základe postúpenia pohľadávky a následne jej uplatňovaním v súdnom konaní je zrejmé, že žalovaný je zmluvnou stranou, pričom fakticky vykonával práva veriteľa z úveru. Práve žalovaný je subjektom, ktorý voči žalobkyni požadoval v základnom konaní úhradu sumy 1.604,37 eur s príslušenstvom. Žalovaný sa teda domáhal zaplata pohľadávky a bol subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať plnenie z úveru. Ak žalovaný na jednej strane seba označil v základnom konaní za subjekt, ktorý bol v súdnom konaní aktívne vecne legitimovaný, tak na druhej strane ostáva jeho vecná legitimácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nemu ako žalovanému.

18. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu odkúpil spolu so všetkými právami a povinnosťami a požadoval jej zaplata, a to napriek vedomosti a skúsenosti už z iných konaní, že sa domáha nedôvodnej pohľadávky v nezákonnej výške. Je preto nepochybné, že za daných okolností žalovaný je pasívne legitimovanou stranou v spore.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur tak, ako to určil súd prvej inštancie. Žalovaný, ako to vyplýva z rozhodnutia vydaného Okresným súdom Prešov sp. zn. 10Csp 19/2019, uplatňoval od žalobkyne plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol, a preto takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Žalobkyňa aj s prihliadnutím na postoj žalovaného v základnom konaní bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného ukončenia konania vo veci samej. Preto je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý formuloval obsah spotrebiteľskej zmluvy na úkor žalobkyne. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej hrozila konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal a v základnom konaní si uplatňoval voči žalobkyni plnenie, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol.

20. Správnym je i rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. Výška uplatňovaného nároku, teda bez akýchkoľvek pochybností, závisela od úvahy súdu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ust. § 255 CSP. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súd.

21. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 2 CSP tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, ktorej však zo spisu žiadne preukázateľne trov odvolacieho konania nevyplývajú a ani si ich neuplatnila. V odvolacom konaní neúspešnému

žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takéhoto rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 544/2015.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).